

POKROVITELJ
52. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI
/UNDER PATRONAGE OF:

Zoran Milanović
Predsjednik Republike Hrvatske
/President of the Republic of Croatia

FINANCIJSKU POTPORU OSIGURAVAJU
/FINANCIAL SUPPORT PROVIDED BY:

ZLATNI SPONZORI/GOLDEN SPONSORS:

PARTNERI FESTIVALA / FESTIVAL PARTNERS:

SREBRNI SPONZORI/SILVER SPONSORS:

BRONČANI SPONZORI/BRONZE SPONSORS:

OSTALI SPONZORI/OTHER SPONSORS:

BRANDOVI/BRANDS:

USTANOVE, INSTITUCIJE I AGENCIJE PARTNERI FESTIVALA/INSTITUTIONS, CORPORATIONS AND AGENCIES PARTNERS OF THE FESTIVAL:

ORGANIZATORI I OSNIVAČI 52. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI/THE ORGANIZERS AND FOUNDERS OF THE 52ND VARAŽDIN BAROQUE EVENINGS:

Kontakt informacije/Contact information:
Konzertni ured Varaždin/Concert Agency Varaždin
A. Cesarca 1, 42000 Varaždin, Hrvatska, tel/fax: +385 42 212 907
e-mail: uprava/management: info@kuv.hr
ured/office: office@vbv.hr
www.vbv.hr

PRODAJA ULAZNICA/TICKET SALES: Konzertni ured Varaždin, A. Cesarca 1, Varaždin, +385 42 311 907, office@vbv.hr

52. VARAŽDINSKE

BAROKNE

VARAŽDIN BAROQUE
EVENINGS | VEČERI

dgARTES DIREÇÃO-GERAL
DAS ARTES

Ambasáid na hÉireann | An Chróit
Embassy of Ireland | Croatia
Veleposlanstvo Irske | Hrvatska

Nedjelja, 25. rujna
Dvorac Trakošćan, Viteška dvorana, 11.00 sati

Koncert u povodu 30 godina diplomatskih odnosa Portugala i Republike Hrvatske

Koncert uz baroknu kavu

Teresa Duarte, sopran
Tiago Matias, lutnja

Program: Rana glazba Irske, Portugala i Hrvatske

Cancioneiro de Elvas

Venid a sospirar
Já dei fim a meus cuidados
Se do mal que me quereis
Já não podeis ser contentes
Señora aunque no os miro

Cancioneiro de Paris

Na fonte está Lianor
Minina dos olhos verdes

Luys Milan

Falai miña amor

Turlough O'Carolan

Planxty Irwin
Oh Banquet Not / Planxty Irwin (pjesma Thomas Moore)
Plangsty Connor

Roderick Morison

Cumh Peathar Ruari – Rory Dall's Sister's Lament (pjesma: Isibeuil Ní Mhic Cailín)

Rory Dall O'Cahan

Tabhair dom do Lámh / Give me your hand (pjesma: Séathrún Céitinn / Geoffrey Keating)

Cithara octochorda

Zdravo, Djevice

Glavne izvore svjetovne glazbe renesanse kakva se nje govala na Pirenejskom poluotoku predstavljaju četiri portugalske rukopisne pjesmarice, među kojima su **Cancioneiro de Elvas** i **Cancioneiro de Paris**. Obje su pronađene i istražene tek u 20. stoljeću: prva 1928. godine u municipalnoj biblioteci u Elvasu kao dio ostavštine nekadašnjeg elvaškog kanonika Joãoa Joaquina de Andradea (1790.-1859.), a druga 1965. godine u knjižnici pariške Akademije likovne umjetnosti, u zbirci rukopisnih knjiga koje je u 19. stoljeću sakupljao francuski industrijalac Jean Masson. Iako u rukopisima nije zabilježeno vrijeme njihova nastanka, istraživanja i usporedbe s drugim sličnim izvorima pokazala su da obje pjesmarice datiraju iz 16. stoljeća.

Pjesmarice Cancioneiro de Elvas i Cancioneiro de Paris odraz su kulture i načina života iz vremena u kojemu su nastale. Sadrže poetske tekstove na španjolskom i portugalskom jeziku te notne zapise pjesama među kojima prevladavaju vrste villancico (više glasne popularne pjesme za koje je karakterističan homofoni slog, forma s refrenom i pučka tematika) i cantiga (pjesme s porijeklom u srednjovjekovnom trubadurskom pjesništvu). Autori gotovo svih pjesama su anonimni, a tek je za nekoliko njih poznato da su ih napisali Juan del Encina (1468.-1529.), Pedro de Escobar (1465.-1535.) i Pedro de Pastrana (1495.-1563.). U 16. stoljeću takve su rukopisne zbirke bile sastavni dio dvorskog životnog stila gdje su ih plemići koristili za glazbene aktivnosti kojima su ispunjavali slobodno vrijeme, a od sredine stoljeća slične aktivnosti nje govale su se i u nekim samostanima.

Španjolski glazbenik i pisac **Luys Milan** (1500.-1560.) najpoznatiji je kao autor prve tiskane zbirke skladbi za vihuelu, instrument sličan lutnji koji je bio popularan u Španjolskoj tijekom 15. i 16. stoljeća. Zbirka nosi naslov Libro de musica de vihuela de mano intitulado El maestro, a objavljena je 1536. godine. Ta se publikacija u povijesti glazbe po mnogočemu smatra prvom: predstavlja najstariju španjolsku zbirku solističkih instrumentalnih skladbi i pjesama uz instrumentalnu pratnju, kao i najstarije tabulature tiskane u Španjolskoj. Uz to, u ovome izdanju nailazimo i na prve verbalne oznake tempa. Dio te zbirke je i pjesma Falai miña amor.

Irska je jedina zemlja na svijetu čiji je simbol glazbeni instrument – harfa. Još u starom keltskom društvu važnu ulogu imali su putujući glazbenici harfisti koji su, uz pjesnike, nastupali u vladarskim kućama. Ondje su izvodili hvalospjeve u čast domaćinu ili osiguravali prateću glazbu na društvenim događanjima poput gozbi ili pogreba. Takav oblik muziciranja bio je još uvijek prisutan i na početku 17. stoljeća, kada je bilo uobičajeno da harfisti nastupaju bez pjesnika, izvodeći pjesme koje su najčešće sami napisali i uglazbili. No ta je tradicija postepeno nestajala i do kraja 18. stoljeća preostala je tek nekolicina živih putujućih svirača harfe. Danas nije poznato kakvu su točno glazbu izvodili najraniji harfisti, budući da se ova glazbena tradicija prenosila isključivo usmenim putem. Tek je na samom kraju stoljeća Edward Bunting počeo sustavno sakupljati i bilježiti glazbu za harfu u kontaktu s glazbenicima koji su tada još održavali ovu tradiciju.

No unatoč njegovom trudu, velik dio ove glazbe do danas je ostao nepoznat. **Rory Dall O'Cahan** (1580.-1653.) bio je irski harfist i skladatelj, no pojedina istraživanja izrazila su sumnju u to da je ovaj glazbenik doista postojao. **Roderick Morison** (1656.-1713.) bio je škotski pjesnik i harfist koji je djelovao u dvorcu Dunvegan na škotskome otoku Skyeu. Harfist **Turlough O'Carolan** (1670.-1738.) jedan je od posljednjih koji su u 18. stoljeću stvarali glazbu u irskoj harfističkoj tradiciji. Među ostalim harfistima izdvaja se po tome što je inspiraciju nalazio i izvan matične tradicije. Na njegovo stvaralaštvo utjecala je i glazba talijanskih skladatelja poput Vivaldija i Corellija, kakva se u 18. stoljeću izvodila u gradskim glazbenim središtima.

Cithara octochorda predstavlja najopsežniju hrvatsku tiskanu zbirku crkvenih pjesama iz 18. stoljeća. Njezin naslov znači „citra s osam žica“, što odgovara rasporedu pjesama unutar zbirke. Podijeljena je u osam tematskih dijelova (adventske, božićne, korizmene, uskrsne, nedjeljne, marijanske, svetačke i pogrebne pjesme), a svaki dio sadrži misu i pjesme s latinskim i kajkavskim tekstovima. Neke od pjesama koje se nalaze u zbirci još su i danas dio pučke tradicije crkvenog pjevanja, kao na primjer Narodil nam se kralj nebeski ili Poslan bi angel Gabrijel.

Jelena Sviben

Teresa Duarte glazbeno je obrazovanje započela sa sedam godina u rodnom Lisabonu učeći violončelo. Studij pjevanja završila je na Visokoj školi za glazbu u Lisabonu te na Konzervatoriju u Amsterdamu. Na Visokoj školi za glazbu u Lisabonu također je završila i magistarski studij iz glazbene pedagogike. Tijekom studija učila je kod Armanda Possantea, Sílvije Mateus, Luísa Madureira, Ane Paule Russo, Harryja van Bernea, Pierrea Maka, Sasje Hunnego, Lúcije Lemos i Manuela de Sá. Usavršavala se kod Jill Feldman, Isabel Alcobia, Susan Waters, Ire Siffa, Margreet Honig, Ann Murray, Gabriele Fontana i Sandy Oliver. U Amsterdamu je radila s redateljima, kao što su Floris Visser, Gusta Teengs Gerritsen i Corina van Eijk. Suradivala je s Capellom Sanctae Crucis, La Academia de los Nocturnos, Sete Lágrimas, Grupo Vocal Olisipo, Orquestra XXI i MPMP (Patrimonialni pokret za portugalsku glazbu). Članica je Zbora Gulbenkian i redovito surađuje s ansamblima Gli Accenti i São Tomás de Aquino. Suutemeljica je i članica Ensemble 258 posvećenog interpretaciji barokne glazbe i obnovi europske glazbene baštine.

Tiago Matias je 2002. s najvišom ocjenom završio klasičnu gitaru na Konzervatoriju Calouste Gulbenkian u Aveiru. Godine 2005. zaključio je studij na Visokoj školi za glazbu u Lisabonu, a studijske godine 2003./04. je u programu razmjene studenata Erasmus studirao na Kraljevskom konzervatoriju u Madridu. Tijekom školovanja osvojio je nekoliko nagrada na gitarskim natjecanjima, među ostalima 3. nagradu na natjecanju Legato u Portu 2000. i 1. nagradu na natjecanju Música en Compostela u Santiagu de Compostela 2004. Godine 2005. započeo je studirati rane trzalačke instrumente, kao što su teorba, lutnja, vihuela i barokna gitara. Redovito surađuje s nizom ansambala, među kojima se ističu Concerto Campestre, Vocal Ensemble, Orquestra Sinfónica Portuguesa, Ludovice Ensemble, Sete Lágrimas i Orquestra Barroca da Casa da Música. S nekim je od tih ansambala snimio 13 albuma i svirao u najpoznatijim koncertnim dvoranama i na glazbenim festivalima u dvadesetak zemalja od Evrope do Azije. S Filipeom Fariom je 2012. utemeljio ansambl Noa Noa te 2014. s njim snimio nosač zvuka Língua, te godine najprodavaniji album klasične glazbe u Portugalu. Slijedili su Língua 2 (2015.), En la mar (2016.) i Palavricas d'amor (2017.). Svoj prvi solistički album Cifras de Violav objavio je 2021. s neobjavljenim djelima iz Manuskripta 97 iz Sveučilišne knjižnice u Combraiu. Taj je album nominiran za Nagradu RTP/Vodafone u kategoriji najboljeg klasičnog nosača zvuka za sljedeću godinu. Kao pedagog vodio je niz majstorskih radionica za lutnju i gitaru, a iste predmete predaje na Konzervatoriju Calouste Gulbenkian u Aveiru, Umjetničkoj školi Bairrada i Nacionalnom konzervatoriju u Lisabonu. Ravnatelj je Quartel das Artes (Oliveira do Bairro) od siječnja 2018. i polaznik je doktorskog studija na Sveučilištu u Combrai od 2021.

